

זמן מלחמה - בין ייאוש לתקווה

אורית קרנבסקי-נוטמן

אהוד מנור העניק לנו שירים רבים במתנה. בתבונתו הרבה הצליח לגעת בנימים הכי רגישים שלנו כבני אדם וכן במצבי משבר ולהציע לנו דרכים להתמודדות בחייו האישיים חווה מנור אובדן של אחיו הצעיר יהודה ויינר שנהרג בקיץ 1983 במהלך מלחמת ההתשה.

בשנת 1998 זכה בפרס ישראל. בין הנימוקים לפרס נאמר:

“אהוד מנור מעולם לא רצה להיות "שליח ציבור". בשירתו אין בדרך כלל מקום לנוסח "אנחנו". לפי תפיסתו, אין פזמונאי יכול לדבר אלא בשם עצמו. ואכן, הוא הביא לזמר העברי את קולו הפרטי, קול אינטימי, חושפני ורגיש, אך באורח פלא הפכה שירת היחיד שלו לשירת רבים.”

אחד משיריו של מנור, שהולחן והושר על ידי חנן יובל, עוסק במקומם של השירים בחברה ובמוטיבציה שלו לכתוב - “אחרת לא הייתי שר”.

ניתן להקרין את השיר, ניתן גם להשמיע אותו. אם זה בזום, מומלץ להתחלק לחדרים, לקרוא אותו ולדון עליו בקבוצות קטנות ולאחר מכן לחזור למליאה.

אחרת לא הייתי שר / אהוד מנור

הם אומרים לי אל תשיר
על שמי אביב פתוחים
לא על שדרות לא על פרחים
עזוב שירים שמחים

הם אומרים לי אל תשיר
יבואו עוד ימים
ימים טובים, קרובים, ימים
חולמים
עזוב שירים תמימים

והם אומרים תפסיק לחרוז
את אור הכוכבים
שיר רק מה שבנפשנו
את הכאבים

והם אומרים תפסיק לחרוז
את אור הכוכבים
שיר רק מה שבנפשנו
את הכאבים

והם אומרים תפסיק לחרוז
את אש האהבות
שיר רק מה שבנפשנו
את האכזבות

אך אין אפשר לזמר אין אפשר
בלי מחר בלי מחר
אין אפשר לזמר אין אפשר
אם חלום לא נשאר

אך אין אפשר לזמר אין אפשר
בלי מחר בלי מחר
אין אפשר לזמר אין אפשר
אם חלום לא נשאר

אני מאמין בשדות השמש
בשחר מפציע, ובליל אמש
בצחוק של ילד
אחרת לא הייתי שר
אחרת לא הייתי שר

אני מאמין בשדות השמש
בשחר מפציע ובליל אמש
בצחוק של ילד
אחרת לא הייתי שר

שיח בעקבות השיר

- מדוע "הם" אומרים לדובר בשיר להפסיק לשיר?
מדוע קשה לאנשים לקבל אנשים ששרים בזמן של צרה ואבל?
האם קרה לך שאנשים היו שיפוטיים כלפי תגובות שלך בזמנים קשים? איך הגבת?
- השיר מציג ניגוד בין האנשים שבעת צרה מתמקדים בקושי ובכאב שהוא כאן ועכשיו ובין אנשים שמתמקדים בעתיד, ביום שאחרי. איפה אתם הייתם ממקמים את עצמכם בימים אלו?
- אהוד מנור מדבר על כוחה של השירה בחיזוק ומתן תקווה. מהו מקור הכוח והתקווה שלך?

"כְּשֵׁיטֵשׁ, חֵס וְשָׂוִים, דִּינִים עַל יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי רְקוּדִים וְהַמְחָאֵת כִּי אֵל כִּי נַעֲשֶׂה הַמְתַּקֵּת הַדִּינִין" הַאֲחֻזָּה" (ויקוטי מוהר"ן, י, א)

אליעזר רוזנפלד שכל את אחיו שנפל בצבא. לימים נפלו גם שניים מבניו. בנו הבכור, נפל בעת שירותו הצבאי ולאחר מספר שנים בן נוסף שלו נרצח בפיגוע. בראיונות עמו הוא מספר על ההתמודדות עם השכול לצד תפקיד חייו לשמח חתן וכלה כמוזיקאי המנגן מדי ערב עם להקתו בחתונות בראיון עמו הוא מספר את הדברים הבאים:

"המוסיקה היא אחת מתרופות הקסם הרוחניות שיש לנו להשתמש בו ככוח ברגע שכואב לך. זו מעטפת רוחנית שמכסה את הכאב. הרבה פעמים אני מרגיש שאני שר איתם והם איתי כמלאכים ששרים איתי וטופחים לי על השכם שנשיר ביחד. זה סוג של הנצחה שאני עושה עבורם."

• מה התפקיד של המוזיקה בחייו של אליעזר רוזנפלד?

•

• באיזה אופן לדעתך יכול להיות למוזיקה תפקיד מרפא?

האם יכול להיות לה גם תפקיד הפוך?

• מה המקום של המוזיקה בחיים שלך? באילו מצבים אתה שומעת מוזיקה ולמה?

כואנו רקמה אנושית אחת חיה

(מוטי המר)

איזה שיר מעודד אותך? מחזק או מנחם?
איזה שיר יכול להפיח כוחות באחרים, בשעה קשה זו?

ניצור רשימת השמעה משותפת המורכבת מפסיפס פסי הקול של כל אחד ואחת מאיתנו.
נצרף לכך גם כמה מילים אישיות שיחברו את השומעים לבחירה האישית שלך.
את השירים והמילים ניתן להכניס לכאן:

שירי חיזוק ועידוד
נוער החינוך המשלב

בעוד כמה ימים נהפוך את הבחירות לרשימת השמעה משותפת שנוכל לשמוע ולשתף
אחרים.

